

Jugoslavija

Za pismeno naročbo brez pošiljatve denarja se ne moremo očitati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakazilu.

Oglasi se računajo po porabljenu prostoru in sicer 1 mm visok ter 45 mm širok prostor za enkrat 40 vin., za večkrat popust.

Velja v Ljubljani in po pošti:

za leto K 34.—
za pol leta 42.—
za tri leta 21.—
za mesec 7.—

za izposojništvo:

za leto leta naprej K 95.—
za pol leta 50.—
za tri leta 26.—
za mesec 9.—

Uredništvo je na Starem trgu štov. 19. Telefon štov. 189. — Upravištvo je na Marijinem trgu štov. 8. — Telefon štov. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanje glede inseratov l. št. se naj priloži za odgovor dopisnica ali ananka. — Dopisi naj se štejejo. — Rokopisi se ne vrstajo.

Bolgarofilstvo.

Maribor, 27. avg. 1919.

Politično in idejno poraženi prihajajo obtoženci eden za drugim pred svetovni tribunal pariške mirovne konference, da čujejo zasluženo obsodbo in naloženo jim kazen. Ne toliko iz ljubezni do njih samih, temveč iz ljubezni do nas sta našli Avstrija in Bolgarija skritih prijateljev in tajnih zagovornikov. In kakor vedno so ti zunanji naši škodljivci našli tudi primernih pomagačev v oni struji našega naroda, ki oropana svojih avstrijsko-birokratičnih zaščitnikov, izgubiva vedno več na politični moči in vplivu. Tako je užaljen strankarsko-politični imperijalizem privedel do absurditete, da je ob trenutku, ko naša mirovna delegacija napenja vse sile, da Bolgarija, odgovorna za vse posledice svojega izdajalskega napada, vsaj deloma popravi povzročeno škodo, padla preuranjena beseda „ujedinjenja z Bolgari.“

Velik koncept naše bodoče zunanje politike gotovo stremi za sporazumom z vsemi sosedi, osobito z onimi, ki so nam po krvi, jeziku in zgodovini najbližji. O resnici, da imajo tudi sedanji neprijatelji ujedinjenja z Bolgari v bodočnosti isto v mislih, je vsaka „principijelna“ debata odveč. Espanzivnost ideje ujedinjenja leži ravno v ustvarjenju velike jugoslovanske velesile, naslanjajoče se na tri mogočne stebre trikota: Trst, Solun, Carigrad, od katerih danes še niti enega ne posedujemo.

Poraženi Bolgariji ni dana velika izbira: Kam in kako. Odprija ji je za enkrat le pot hipnega zblizanja državi SHS v obliki, ki bo možna, da ob danem času dovede do nujnosti popolnega državnega edinstva vseh jugoslovanov. Toda tako drago kupljeno državno ujedinjenje zahteva, da se očuvamo vsega, kar bi moglo na kakršnikoli način motiti naše soglasje. To načelo medsebojnega soglasja in zaupanja kaže, da vodi pot zblizanja in ujedinjenja bolgarskega naroda preko — sporazuma s srbskim delom našega naroda. Kadar se sporazumejo

Bolgari s Srbi, ki naj sodijo o pravnem načinu in času, gotovo ne bo med nami nikogar, ki bi se temu upiral. Bolgari pa morajo uvideti, da vodijo odkrito politiko sporazuma z onimi, kojim so dolžni zadoščenje. O tem zadoščenju soditi pa nismo poklicani mi, ampak srbski narod, ki je to krivico tudi moral pretrpeti.

Cena tega zblizanja je, da se Bolgari v kesu in pokori otresejo do cela sanj imperijalistične hegemonije na Balkanu, da popravijo preje vse, kar so zapeljani po germanskih obljubah, zagrešili na srbskem rodu in velikem delu ujedinjenja. Ponavljati vsemu civiliziranemu svetu nepojmljiva početja naravnost zverinskega divjanja, bi se reklo obujati spomine na najtragičnejši del naše borbe za svobodo. Ni še pozabljeno, da so ti „jugoslovani“ v snopih streljali dobrovoljce, zajete v Dobrudži, dokler vidimo razdejanja bolgarskega vandalizma, ki je v svoji temeljitosti presegel celo prusko barbarstvo, dokler vidimo v izdajalski vojni razrušena in izgorela sela, dokler plaka srbsko dete za svojo v narodni obleki obešeno majko, dokler niso posušene vse solze za padlimi žrtvami bratomornega boja, toliko časa ne vzbujamo z neprevidnim imenovanjem tega imena nesrečnega naroda nezacelejenih ran bolečnega spomina.

V tej započeti borbi za „načela“ spoštujemo najvišje načelo — odkritosrčnost in resnice. Povejmo, kaj je globlji vzrok nenadne ljubezni do Bolgarov: samo želja nakopati si v tej nepripravi situaciji enega izmed mnogih centrifugalnih elementov več, ki bi mogel onemogočiti ali vsaj bistveno motiti proces notranjega državnega popolnega edinstva. Kakor ti bolgarski prijatelji, tako tudi mi presojamo vprašanje ujedinjenja z Bolgari iz stališča sedanjega na znotraj nedovršenega dejstva državne enotnosti ter ga zavračamo, dokler bi mogel ovirati pot enotnemu oblikovanju države in služiti kot prouitež vse združujoči državotvorni ideji.

Da so politiki neke čisto gotove politične orientacije izgovorili namenoma prenagljene besede, utruje v

mnenju, ki smo ga že nešteto izrekli o njih politični barvenosti. Izvora teh nenadnih simpatij je iskati v politični ideologiji te politične smeri: njena pozitivna stran se imenuje bolgarofilstvo, negativna pa — srbofilstvo.

—nc.

—ič.

Boljševizem in naša socialna demokracija.

(Nadaljevanje.)

Komunistične ideje so danes najmočnejša gibalna sila vsega človeštva. Govoril sem v teh člankih predvsem o ruskem boljševizmu ali komunizmu, ki je obvladal to ogromno državo in služi kot zvezda vodnica komunistom vseh drugih narodov. Duševni oče novodobnega komunizma je Marks. Njegov učencec Lenin ga je s svojimi sodrug v Rusiji vpeljal v praktično življenje. Ta novi družabni red bilje boje na življenje in smrt s starim kapitalističnim družabnim redom. Lenin uvideva napake in pogoške, ki jih je napravil ter jih skuša odpraviti. Boriti pa se mora ruski komunizem s kapitalisti vsega sveta. Vprašanje je, če se bo kapitalizem to sploh posrečilo. Kapitalistična Rusija sama nima več tiste notranje moči, da bi bila sama kos komunistom, ker ne nastopa proti njim enotno. Posamezni protiboljševiški generali imajo različne nasprotujoče si namere in si med seboj nasprotujejo. Anglija zaenkrat še najbolj pritiska na ruske boljševike. Sama pa ima doma tudi opravka z njimi. Dela jim koncesije na raznih poljih. Dejstvo je, da se v Angliji bližajo občirni socializaciji industrije. Za Anglijo in vse industrijalne države bi bil boljševizem, če bi zavzel rusko taktiko in oblike, strahovita katastrofa. Angleži pa so bili vedno pametni politiki. Zato se skušajo boljševizmu izogniti s tem, da socializirajo industrijo, kar ravno komunisti zahtevajo. Kake forme bo zavzela ta socializacija, bomo šele videli. V posameznih državah severne Amerike so tudi komunisti na krmilu. Severni Ameriki preti nevarnost, da

pride med posameznimi skupinami njenih držav do oboroženega konflikta radi dveh svetovnih nazorov, namreč med pristaši komunizma in kapitalizma. V Franciji in Italiji vlada mir pred viharjem. V Nemčiji čakajo boljševiki le ugodne prilike. Niti za las še niso izgubili upanja v zmagovito svetovno revolucijo, ki naj vpelje povsod diktaturo proletarijata in postavi v življenje mednarodno sovjetsko republiko. Nemška Avstrija bi bila itak prešla v tabor madžarskih boljševikov, da niso imeli socialistični vodje pred očmi strašne lakote, ki bi v tem slučaju nastopila že v par dneh, ker bi ententa ustavila vsak dovoz živil. Na Madžarskem je boljševizem zaenkrat pokopan. V češko-slovaški republiko dosedaj še ni zavzel resnih oblik. Da se to ni zgodilo, je iskati glavni vzrok v tem, da se je češki proletarijat bal za obstoj svoje mlade države, ker je spoznal narodno-šovinistične namene nemškega in madžarskega boljševizma, ki je v prvi vrsti strmel, da bi razbil češko republiko. Če bi bil nemški in madžarski boljševizem čisto socialnega značaja kakor ruski, bi bila tudi tla za komunistično gibanje na Češkem popolnoma druga. Danes je v tej državi na krmilu socialistična vlada. Če pa ji bo delala buržoazija težkoče in zapreke pri socializaciji, katero hoče vlada izpeljati ali pa da bi prišel kak angleški princ kot protektor republike, kar želijo gotovi krogi, potem bo češki proletarijat krenil še bolj na levo, približal se bo še bolj mednarodnemu komunističnemu gibanju. Meščanska vojna bi bila potem nujna posledica tega preobrata tudi v češki republiko, kjer je šel dosedaj razvoj pot revolucije. Upajmo, da bo vlada češke republike mlrnim potom udeležila svoj program in obvarovala češki narod katastrofe meščanske vojne.

Z enim dejstvom pa morajo danes merodajni faktorji računati po vseh državah celega sveta, namreč da med proletarskimi masami zmagujejo komunistične ideje na celi črti. To je neke vrste nova vera, katere se ne da iztebiti. Kakor so krščanske ideje pokopale pod seboj tisočletno mo-

VLADIMIR LEVSTIK.

152. nadaljevanje

Višnjeva repatica.

»Izkušal sem vas, zato — nu, zato ker ne razumem, čemu ješijo milijoni pod jarmom stotin, pa ga ne razbijejo; ker mi ne gre v glavo in si ubijam možgane noč in dan, zakaj je zbrana armada, pa ne udari! Napisan je evangelij in za dobrega je spoznan, a verniki se ne vzdignejo, da bi šli in ga uresničili... Vsi vemo jasno, kaj hočemo; naša rešitev je njihov pogin, in vendar odlašajo vse in povsodi, in ni ga, ki bi stopil na čelo, iztegnil roko ter zaklical: tod, bratje, gre naša pot, ne na levo, ne na desno; naprej, proletarci, marš! Da se dvoje sovražnikov pokolje, to razumem; da tečeta ogenj in voda po isti strugi — z drugo besedo, da se pulimo mi, sodrug Mahné, za skledico leče, namesto da bi šli in vzeli vse, kar je naše, tega ne razumem!«

»In to je bil vaš vzrok?« je zategnil Mahné z grenkim smehljajem na ustnicah.

»Nobenega drugega nimam. Priznajte, tudi ta je dovolj močan.«

»Da,« je dejal urednik povsem odkrito in nenadoma uprl oči v svojega gosta; celó desnico mu je pomolil, čeprav si je premislil takoj nato in jo umeknil. »Jasno mi je; se pravi... Nu da! Kaj hočete, človek božji? Stoletja plahosti nam vise na petah; misel je drzna, toda volja še ni dorasla. Treba je časa, preden dozori hlapec v gospodarja!«

»Kako smemo upati, da sploh dozori?«

»Smemo,« je vzkliknil Mahné s srdito strastjo. »Mi, kar nas je zdaj na svetu, smo že pogumnejši od svojih očetov, in naši otroci bodo spet boljši od nas; enkrat mora priti rod, ki se vzpne do dejanja! Včasih mi je, kakor da bi trebalo zgolj nenavadnega dogodka... svetovne katastrofe, kakor jih pozna zgodovina obilo... in šlo bi; recimo, vojne, ki bi pognala trpljenje na višek... To je lahko čez noč; meni se zdi, da je ona blizu. Kadar udari, prijatelj, takrat bomo vsi pogumni. Hlapec bo gospodar; brez tega upanja bi morali vsi zblazneti. Da nimam te vere v sebi — verjemite, šel bi in se obesil, ali pa bi postal odkrit in ciničen lopov, kakor so vsi.«

»Pa vendar je boljše delati, nego čakati; spuščati to gnilo zemljo v zrak, nego zidati na skalo, ki jo treba podbiti s smodnikom.«

»Je. Toda vprašajte naprimer kristjane, čemu ne postane vsakateri svetnik? Malodnje očetov in dedov nam je v kosteh, ne le naše lastno.«

»Kmalu boste videli, da gre, če kdo hoče. Vsaj rušiti mora, kdor misli graditi novo.«

»Vse prav,« je odrezal tribun namah, kakor bi se bil zdramil. »Ali — vi govorite kakor prerok, in jaz ne morem pozabiti, da ste grof. Oprostite, če nimam zmisla za lepe romane; v aristokraterate, ki bi pridigali socializem — po vašem menda anarhizem! — ne verujem, in punkum.«

»Vem, kaj vam je na jeziku,« je rekel gost

prepokojno ter sklonil život in glavo naprej, da bi prestregel besedo. »Recite brez skrbi.«

»Že nekajkratov mi je rojilo po glavi, ko sem opazoval vso to komedijo z vami; in zdajle, bogme, se mi je zdanilo. Ali ni res, da ste takih misli —«

»Dokazal bom, prej, nego se nadejate.«

»Ali pa ni res, da ste grof.«

»Zadeli ste v črno.« Gost se je sklonil še bližje; pogled je obtičal v pogledu. »Nisem grof,« je potrdil s tihim, komaj slišnim, a trdim glasom.

»Marveč?«

»Ugenite.«

»Poverjenik kake tajne anarhistične družbe, ki bega ljudi s svojimi konfuznimi idejami. Histerik bi bila morda prava beseda.«

»Ne smem se pohvaliti. Sem izmed tistih ljudi, ki mislijo, da je njih naloga izvršena, če rušijo na lastno pest, kjer in kamor jih zanese slučaj. Irregularna vojska, bi dejal: komite prevrata, ki delajo pot armadi.«

»Hm! Spričo vašega početja v tem kraju bi dejal, da se borite na zelo lehak in prijeten način.«

»Kaj ne? Slepac, ste hoteli reči?«

Mahné se je zvito nasmehnil:

»Sami ste povedali.«

»S tem nisem priznal,« je dejal gost trudno in obvisel z očmi na pismo, ki je ležalo pred urednikom. »Hudimansko nagli ste v svojih sodbah: ker ni grof, je slepac. Raca na vodi!«

(Dalje prih.)

gočno rimsko državo, tako proti tudi današnji civilizacijski pogin, če se odgovorni faktorji ne spametujejo pravočasno ter potom primerne in smotrene socializacije ne izpeljejo nevarnega hudournika v varno strugo.

Kakor v svetovni vojni tudi pri rešitvi tega mednarodnega vprašanja ne bodo igrala male države nikake odločilne vloge. Velike države bodo odločevale. Vendar pa je komunistično gibanje tudi za male države življenjskega pomena. Komunistično gibanje po ruskem vzorcu bi male države hitro upropastilo. Dokaz za to trditev nam je Ogrska.

Kakor v drugih državah trka tudi v Jugoslaviji boljševizem na vrata. Zanikati pri nas to gibanje bi bila velika napaka in narodni greh. Iz sveta pa se tega gibanja tudi ne spravi na ta način, da se nastopa proti njemu po starem policijskem sistemu propadle Avstrije. Potom konfiskacij in aretacij se ne premaga in ne ubije idej. Nasprotno, pognoji se jim s tem le tja, da še bolj rastejo in se širijo. Idej se ne da ubiti. O tem nas je zgodovina že tisočkrat poučila. Svoboda vesti in prepričanja ostane končno vedno zmagovalka. Proti idejam se more uspešno boriti le z idejami. Nasilje rodi protinasilje. V tem oziru sta si takikoli boljševikov in buržoazije popolnoma enaki. Prej je vladajoči buržoazijski razred tiščal proletarijat z nasiljem k tlom. Kjer pa se je sedaj polastil moči delavski razred, postopa proti buržoaziji istotako nasilno kakor je ona prej z njim. Nasilje pa ni nikdar opravičeno. Buržoazija boljševizma toraj ne more uspešno pobijati, ker mu more postaviti nasproti le oboževano silo, kar pa je v naših časih najbolj nezanesljivo sredstvo, ki je opravičeno le ipso facto in nikakor drugače. Končno odločujejo vedno le ideje, za katere gore mase in te se nagibljejo vedno bolj v tabor komunistov.

Komunistični ureditvi človeške družbe se bomo v doglednem času v tej ali obliki gotovo približali. Kdor ni slep, mora to uvideti. Tega dejstva se ne da več opraviti s sveta in treba je realno z njim računati. Kar se nam je zdelo še nedavno utopija, bo kmalu vstalo pred nami kot nekaj realnega, nekaj obstoječega. Na svetu nič ni večnega. Vse nastaja, obstoja, se spreminja in izgine. Na razvalinah starega, vstaja novo. Bili so mogočni narodi, ki so obvladali ves svet, pa so propadli in izginili brez sledu. Propadle so svetovne države in na njih ostankih so nastale nove. Obstojale so razne vere po več tisoč let. Ko so se preživele in niso več odgovarjale življenjskim potrebam človeštva, so propadle in vstale so druge, ki se že bližajo svojemu koncu. Prišle bodo nove. Ko bodo te izvršile svojo nalogo, bodo morale zopet narediti prostor drugim. Smrt in življenje to se vedno menjava. Staro umira, novo se poraja. O tem nas nedvomno pouči

zgodovina človeštva. Ravno tako tudi različne oblike družabnih redov niso nič večnega. Kapitalistični družabni red se je preživel in vsi čutimo, da taka ureditev človeške družbe ne more več obstojati. Mora priti nekaj novega, kar bo boljše. Kako bo novi družabni red izgledal, še ne vemo. Dolžnost nas vseh pa je, da pri tej reformaciji sodelujemo, da ji damo pravo smer in taktiko. Ne vsega uničiti kot je delal ruski boljševizem. Kar je dobro in življenjska sposobno, mora ostati. Kar ni več za rabo in ne odgovarja več duhu časa, naj izgine. Splošen blagor celokupnega ljudstva nam mora biti pred očmi, ne pa interesi kaknega posameznega razreda. Edino ta pot mora biti prava.

S poučevanjem mas z radikalnimi socialnimi reformami moramo graditi novo stavbo na trdna tla ljudske zadovoljnosti. Le na ta način bomo prešli mirnim putem v novo, lepše življenje; tako bomo preprečili nasilni prevrat, ki ima v sebi nevarnost, da uniči kulturna in materijalna dobra našega naroda in spravi v nevarnost obstoj naše mlade države, katero smo si priborili s takimi žrtvami.

(Dalje prihodnjič.)

Prokletstvo strankarstva.

Koliko žalostnih vzgledov nesloge in propada radi nje pozna zgodovina! Kolikokrat se je že ob velikih trenutkih spoznalo blagoslov sloge in se v tem smislu v prosep naroda ravnalo. Pogledimo samo par let nazaj: Pred vojno se si bili zlasti klerikalna in liberalna stranka tako sovražni kot fanatičen Mohamedanec in kristjan. Druga drugo bi hoteli uničiti. Prišla je vojna in skupno trpljenje, skupno preganjanje, skupni vzdih v ječah in skupna smrt... Strankarstvo se je nehalo samoobsebi in nostopila je sloga, koje sad je bila majniška deklaracija, državni prevrat in svoboda. Ampak nismo še te svobode začeli s polnimi pljuči vdihati, že se je spet pojavila ta prokleta zmija: strankarstvo. To nam proti odpreti naše še nezaceljene narodne rane in ogroža naravnost državni obstoj. Kje pa je sice tega strankarstva? Gotovo tam, kjer najhujšega narodnega sovražnika, ki preži zavratno, da nam zada smrtni udarec, še ne poznajo v lastni hiši in se — bratje med seboj — tepejo in suvajo. Ta kraj je: srce Slovenije. Pa srce hoče brez sodelovanja razuma zanesti strankarstvo v vse kraje drage naše domovine, čeprav kriči razum neprestano: bratje, bodite složni! Mi Primorci in Štajerci smo vedno obsojali in obsojamo še danes to nesrečno krajnsko strankarstvo in svarimo javno: bratje, bodimo složni. Kdor se temu upira in hoče našo slogo razdreti, tega postavimo takoj na sramotni oder in kaznujemo ga tako, da nam ne bo mogel nikdar več škodovati! Nobenega usmiljenja v tem oziru, gre za blagor ali škodo nas vseh.

Dr. Janko Leskovec:

Jubilej in še kaj.

Spomini in slike iz vojne dobe.

Dne 25. decembra leta Gospodovega 1913 sem se vozil iz Belgrada proti Slovenskim goricam. Ni bila prijetna ta pot.

Misli so poletele v Belgrad. Res srbski narod je v civilizaciji zaostal za našim. A nekaj je bilo opaziti na vsak korak: samozavest malega a čilega naroda. Po dveh balkanskih vojnah se je pripravil na notranjo konsolidacijo skoraj dvakrat povečane države. Diplomacija in vojaštvo ni mirovalo; delali so se že načrti za uresničenje nadaljnjega programa: osvoboditve in združitve celega jugoslovenskega naroda. Seveda polagoma, v etapah. V prostorih "Narodne Obrane" sem videl zelo priprost zemljevid, ki prištevava k veliki Jugoslaviji tudi Kranjsko in Primorsko. Vprašal sem zakaj se ne upoštevajo tudi koroški in štajerski Slovenci. Smejali so se stari politiki rekoč, da bo do osvoboditve teh krajev preteklo še mnogo časa. Le počasi, le zlagoma je bilo njih geslo.

Tudi drugi krogi so bili več ali manj posvečeni v tajnost, da se pripravi Srbija postati jugoslovenski Piemont in spominjam se, kako se mi je pripovedovalo, da pripoznava sin tačasnega italijanskega konzula v Belgradu, strasten politik, Srbom vse Primorje z izjemo Trsta, kateremu se pa Srbi nočejo odreči. Kako se je italijanski tek v par letih povečal!

Opazil sem povsod, da si Srbi v letu 1913 niso želeli nove vojne, ker so bili od dveh ravnokar končanah preveč izmučeni. O vojni se je govorilo sicer kakor o neizogibni stvari, pričakovala se je šele v letu 1917, ko bi bile dograjene tri nove dvotirne železnice na Rusko-Poljskem in bi Rusija v smislu tajnega dogovora s Francijo baje bila dolžna vreči naenkrat 10.000.000 mož na bojišče. O tem je zvedela Nemčija vsled izdajstva in tako se je pričela svetovna vojna, ki je združila Jugoslovane, pa tudi grozno opositošila Srbijo.

Premislilim Zagreb. Lica res ni simpatična vsled svojih krvonosnih prebivalcev in njihovega švabčaranja. Toda Zagreb je sedež jugoslovenske akademije in vsučilišča in kulturno

Vodje strank, vam kličemo: Ne napanjajte loka, odpravite in preprečite strankarski boj, kajti mi rabimo danes in vedno slogo, slogo in zopet slogo! Dedni naš sovražnik preži noč in dan z zastrupljenim bodalom v roki in čaka samo na ugodno priliko ravsa med nami, da liki tigru priskoči ter nam to svoje bodalo zasadi v telo! In ne dovolj, da čaka on, še sebi vrednega pomočnika, svojega starega prijatelja in našega smrtnega sovražnika si je najel, da nam zada smrtni sunek od vzadaj! Gospoda, ali videte nevarnost, ki nam preti? Zatoraj: Proč s strankarstvom, proč s prepri, podajmo si kot bratje roke in bodimo složni! Le na tak način bomo premagali zaklete naše skupne smrtno sovraže.

Neodrešena domovina.

Reka razmetuje denar davkoplačevalcev.

Reka, 26. avg. (Izv. por.) »Consiglio nazionale« je poslalo en bataljon reških prostovoljcev v Verono, da se tam vojaško izvežbajo. V jugoslovenskih krogih na Reki vlada veliko, nezadovoljstvo, ker »Consiglio nazionale« na neumen način razmetuje denar zbran po jugoslovenskih davkoplačevalcih.

Italijansko vojaštvo — velika nadloga.

Reka, 26. avg. (Izv. por.) Italijansko vojaštvo postaja dan za dnem večja nadloga za prebivalstvo Reke in okolice. Zlasti okoliška polja mnogo trpe. Vojaki zahajajo kar v skupinah na polja in pri belem dnevu odnašajo pridelke.

Razkrinkani

Habsburžani.

Moja preteklost.

Spisala grofica Larischeva, nečakinja cesarice Elizabete in njena doorna dama. Iz angleštine prevajal J. G. Založila in izdala Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Roman cesarjeviča Rudolfa, ki so ga čitatelji »Jugoslavije« s takim zanimanjem čitali, je izšel v ponatisu kot knjiga; cena 5 K ter se dobiva v upravnistvu »Jugoslavije« v Ljubljani kakor tudi pri njenih podružnicah v Mariboru, Celju, Ptuj in Novem mestu ter po vseh knjigarnah.

Društva, knjižnice in vsi, ki žele zanimivega čtiva, naročite tavelezanimivo, napetega dejanja poln roman bivše avstrijske vladarske rodbine Habsburžanov. Na Angleškem je doživela ta knjiga v enem letu štiri izdaje, kar je dokaz za njeno veliko zanimivost. Pri nas je bila iz razumljivih razlogov dolga leta prepovedana, sedaj pa ni več ovire, da bi se ne zvedela resnica o Habsburžanih. Naročite torej to knjigo takoj.

središče onega dela našega naroda, ki ima ime hrvatski. Je to živo, gostoljubno in veselo plemo, ki ga ima lahko človek iz srca rad. Kraljevina Hrvatska in Slavonija je imela zajamčeno avtonomijo v sodni, politični in učni upravi in se je ložje razvijala nego najbolj tlačeni del Jugoslovanov, mi Slovenci. Pri vsem težkem položaju in borbi s barbarskimi Madžari sem Hrvate zavidal.

Mi Slovenci imamo svojo civilizacijo, disciplino in organizacijo razvito najbolj med Jugoslovani. A tiščetno suženjstvo je uničilo narodni ponos, posebno na severni meji. Opazoval sem to za časa svojih gimnazijskih študij v Beljaku in zdaj sem na podobni poti na severno jezikovno mejo na Štajerskem. Niso prijetne perspektive biti vedno v tem na videz tihem a globokem boju, ki ga bojujeta obe stranki z veliko energijo. Razlika je ta, da podpira renegetstvo in umetno Nemštvo vlada in cela kopia bogatih raznarodovalnih društev, Slovenci smo pa navezani sami nase in na svoje dobro a nikjer upoštevano pravo.

Čakovac!

Politični pregled.

»Kako je v Beljaku. Italijanski odrešitelji Nemcev pred jugoslovenskim strahom tega niso storili brezplačno. Njihovo geslo je vedno »sacro egoismo«. Po vseh krajih, ki so jih Italijani kot pooblaščenca entente zasedli, kar mrgoli laških delavcev, trgovcev in obrtnikov. Posebno se to čuti v Beljaku. Preselilo se je tja »Lačembergerjev« cela truma; vse hiše so jih polne, povsod odpirajo trgovine, ki so založene z blagom iz Italije, dočim nemški in ponemčurjeni trgovci ne dobiijo nič. Posledica je, da vse vre k laškim trgovcem, domači obrtniki imajo pa prazne zaloge in nič odjemalcev. Nemci že uvidevajo, da so se zmotili, ko so klicali Italijane na pomoč proti nam in pravijo, da bi bilo veliko boljše, če bi prišli pod Jugoslavijo. Žalibog veli star pregovor, da je po toči prepozno zvoniti.

»Tajna kriminalistična policija je ufatila nekega agenta, poslanega v SHS od grofa Otokarja Černina. Identiteta še ni dognana. Zaplenjen materijal pa kaže zvezo s habsburškimi spletkami za ustanovitev federalistične podonavske republike z dednim prezidentom Karlom na čelu. Niti vodijo v Švico in na Duuj. Kompromitirani se zde visoki dostojanstveniki in neki politični voditelji.

»Neodvisen dnevnik. Ker sem bil od 4. do 28. t. m. na dopustu, seveda ne morem biti odgovoren za vsebino »Jugoslavije« v tem času. Izjavljam, da se nikakor ne strinjam s poskusom zanesti kulturni boj med naše ljudstvo. Imamo toliko nujnih narodnih in gospodarskih vprašanj, ki so za naš narod življenjskega pomena, da bi bilo kvarno slabiti naše itak pičle moči še s kulturnim bojem. Odločno pa zavračam natočevanja »Večernega lista«, ki v polemiki z »Jugoslavijo« pravi, da je »Jugoslavija« vsem naprodaj, »Jugoslavija« ni bila nikdar in ni nikomur naprodaj, temveč je in ostane neodvisen nadstrankarski dnevnik, kar se baš o »Večernem listu« ne more reči, ki ima že v naslovu tiskano neresnico, da je baje neodvisen dnevnik. Več lepih — da celo sljajnih — ponudb s te in one strani, da bi se »Jugoslavija« udinjala tej, ozir. oni stranki, sem dosledno in odločno odklonil. »Jugoslavija« je in ostane nadstrankarski neodvisen dnevnik. Strankarske strasti se čimdalje bolj raznemajo in vsa javna vprašanja se, žal, presojajo s strankarskega stališča. Vsaka stranka dela potem svojega časopisja za interese svoje lastne stranke. Nujno nam je pa potreben nesrankski informativni dnevnik, ki javnost nepristransko informira o vseh važnejših dogodkih in vprašanjih ter se zavzema ne za interese le ene stranke, temveč edino le za interese naroda in države. Če pove pri tem kako bridko resnico, verjamem, da tej ali oni stranki, ali tej in oni osebi to ni prav, ker mnogokrat resnica v oči

Ker ni železniške zveze s Pragerskim, dobim »prenočišče« v hotelu ob kolodvoru. Lepo opremljen, moderen hotel, gospodar madžarski čifut, služkinje Slovenke. Stara pesem!

Na božični dan mimo Ptuja na Pragersko. Slovenska govornica v vagonih, zunaj tuje obiležje. Nemška govornica kondukerjev, nemški napis postaj, ponemčena mesta in kraji ob železnici. Če se vozi tujec mimo in posebno pozoren, mora dobiti utis, da se vozi po nemškem ozemlju, v katerem le slučajno živi par neko barbarsko-slovensko narečje govorečih kmetov.

V Mariboru isti občutek. Ni me volja čakati na pošto, ki odide šele proti večeru v Št. Lenart; brez vsakega vprašanja se podam v smer, kjer leži dosedaj neznan mi novo bivališče.

Bil je že mrak, ko dospem tja. Popolnoma neznan iščem slovenskih napisov. Gostilna Aabel ima dvojezičnega, a nemški je na prvem mestu. Slednjič vidim v bližini samo slovenske napise denarnega zavoda in Arnušove gostilne. Tje se napotim.

Radovedna natararica Ančka me

bode, ampak za blagor naroda in države je neobhodno potrebno, da se tudi resnica pove. — Anton Pesek.

p Brez demokratov vlada nemogoča. Zagreb, 28. avg. »Agramer Tagblatt« se bavi z vprašanjem, ali se bo mogla vlada s tako malo večino dolgo vzdržati. List konstatira predvsem, da je vsaka vlada brez demokratov nemogoča in da bi tudi v slučaju krize morala pasti rešitev zopet v roke demokratov. Zato je najpametneje, ako se pralamentarne skupine, ki so po svojem programu sorodne sedanji vladni večini, zbirajo okrog te in tako omogočijo redno in uspešno parlamentarno delo.

p Razmere v Črni gori. Cetinje, 28. avg. V zadnjih časih so francoski listi, posebno »Temps«, prinašali ponovno vesti o dozdevnih revolucijskih dogodkih v Črni gori. Temu nasproti konstatira poverjenik SHS za Črno goro, da so te vesti popolnoma neresnične in tendenciozno izmišljene. V Črni gori že ves čas, kar so razmere nanovo urejene, ni bilo nikakšnih nemirov. Rovarjenja gotovih krogov izven države so ostala popolnoma brezuspešna. Protisrbskega pokreta v Črni gori ni, saj so Črnogorci, razven malega števila muslimanov, Srbi. Uradništvo tvorijo po ogromni večini domačini. V celem, nekdanj črnogorskem ozemlju, ni niti 20 uradnikov iz Srbije.

p Wilson proti izpremembam mirovne pogodbe. Ldu. Lyon, 29. avgusta. (Brezlično.) Kakor poroča »New York Herald«, bo preds. Wilson objavil oklic na ameriški narod, kjer bo protestiral proti izpremembam mirovne pogodbe, ki jih zahteva senatna komisija za zunanje posle in ki niso nič drugega, kakor političen maneuver, čigar cilj je, onemogočiti izvedbo mirovne pogodbe ter zavleči povratek miru.

p Nemškoavstrijska mirovna pogodba. Ldu. St. Germain, 28. avg. (Dku.) Kakor poročajo listi, je vrhovni zavezniški svet danes odobril klavzule nemškoavstrijske mirovne pogodbe, ki govore o pristaniščih, železnicah, vodnih cestah, podonavski paroplovbi ter železniške pogodbe med Nemško Avstrijo in novimi nacionalnimi državami. Sprejet je bil tudi odstavek o organizaciji dela. Tittonija je v tej seji zastopal senator Scialoja. Glede govorice, da je čehoslovaška republika dobila od entente povelje, pustiti svoje meje skozi 15 let odprte za izvoz premoga v Nemško Avstrijo, nemškoavstrijska delegacija še ni prejela nobenega uradnega obvestila.

Razna poročila.

Splošna ofenziva proti boljševikom. Ldu. Pariz, 28. avg. (DunKU.) »Temps« javlja iz Helingsforsa, da vojaški krogi potrjujejo vesti o obstreljevanju Kronstadta. List poroča dalje, da se je začela na vsej karelij-ski fronti ofenziva proti boljševikom.

je gledala kot čudo in videl sem, da se takozvani boljši človek v teh krajih ne izgubi tako hitro v slovensko gostilno. Ko sva ugotovila, da je rona pesa in sem se nasitil, ter se ji predstavil za trgovskega potnika, sem izvelel iz nje vse podrobnosti glede razmer v trgu. Dodatki niso bili nič kaj razveseljivi. Med morda 400 prebivalci je tri četrtine ocpadnikov, ostanek Slovenci, ki se zopet cepijo na napredno in SLS. Edino informacije o mojem šefu so me navdale z zadoščenjem.

Prenočil sem v gostilni, drugi dan si pa ogledal neznan kraj. Oglasil sem si tudi pri bodočem šefu, dr. Žižku, kakor ga naziva Kraigher v romanu »Kontrolor Škrobar«. Bil sem prijazno sprejet, izkazala se mi je nepričakovana gostoljubnost, dobil sem prenočišče in hrano v šefovi hiši, tako da sem bil mnenja, da sem začel po naključju zopet med stare Slovence. Prihodnji dan sem opravil par navadnih kazenskih razprav, se predstavil na sodniji, po povratku se

Proti tujcem na Angleškem.

Ldu. Amsterdam, 28. avgusta. (DunKU.) Angleški listi prinašajo vest Reuterjevega urada iz Honkong, glasom katere namerava angleška vlada izdati zakon, ki naj omogoči nadležne tujce lažje kot dosedaj izgnati iz dežele, da ne postanejo te kolonije zatečišče podanikov osrednjih velesil in središče tajske propagande.

Madžarsko-romunski sporazum.

Ldu. Lyon, 29. avgusta. (Brezž.) »Journal de Geneve« prinaša dolg članek o možnostih madžarsko-romunskega sporazuma, kjer pravi, da je prvi pogoj madžarsko-romunskega izmirjenja ta, da se Madžarska lojalno in brez pridržka odpove Transilvaniji. Ni ga Romuna, ki bi bil pripravljen odnehati v tem vprašanju.

Brusilov generalissimus boljševikov.

Ldu. Dunaj, 28. avgusta. (ČTU.) »Korrespondenz Rundschau« poroča iz Stockholma: »Ruskaja Žizen« potrjuje senzacionalno vest, da je bil znani ruski general Brusilov, bivši poveljnik ruske armade na južni fronti imenovan od sovjetske vlade za generalissima in da je prevzel poveljstvo rdečih čet v boju proti ukrajinskemu generalu Petljuni. General Brusilov začne že v najkrajšem času ofenzivo proti Petljurovim četam in bo stremel za tem, da izžene ukrajinske čete iz južne Rusije.

Tržaški dogodki pred sodiščem.

Ldu. Trst, 25. avg. Kazenska razprava proti udeležencem na izgredih, dne 3. in 4. t. m. se nadaljuje. Včeraj, 24. t. m., je bila razprava proti uslužbencu cesne železnice Ivan Slavniku, ki je obdolžen, da je hujskal svoje tovariše k stavki in se upiral pozivu karabinerjev, da nadaljuje delo. Obravnava se je vršila tudi proti delavcu Josipu Bruziču, obdolženemu, da je kričal: »Živela revolucija! Pobijmo te karabinerske surovine!«, nadalje proti zidarjema Ivanu Skilanu in Josip Miklavcu, obtoženima, da sta z dne 4. t. m. skupno z drugimi tovariši zahtevala zatvoritev restavracije »Ferdinande«. Ob tej priliki so demonstrantje baje kričali: »Mi bomo že pokazali Tržačanom, kdo smo! Proč z Italijo! Mi hočemo Avstrijo!« Sklavnik in Miklavc sta bila oproščena, Bruzič in Skilan pa obsojena vsak na tri mesece zapore.

Težka vprašanja.

Ldu. Trst, 28. avgusta. Dopis milanskemu »Secolu«, datiran z dne 27. t. m. iz Rima, poroča: V prihodnjih sejah bo moral italijanski ministrski svet sestaviti vladne izjave o zunanji politiki. Ta vladna izjava bo gotovo nudila mnogo težkoč. Iluzija, s katero je prepregla prejšnja vlada deželo, je zadobila take korenike, da si danes marsikdo misli na velike teritorialne pridobitve, vendar pa že nekateri listi dvigajo svoj glas, razburjeni vsled zadnjih vesti, ki prihajajo iz Pariza in katere se z druge

pa seznanil s svojim novim šefom, ki je bil par dni odsoten. Ugodno me je presenetil njegov odločni, samozavestni nastop, njegova resnost in odlično razumevanje položaja. Pripovedovati sem mu moral svoje utise in doživljaje iz Srbije zlasti tudi načrte jugoslovanske politike v bodočnosti. Vprašal je tudi, kako se bo izvršilo ujedinjenje jugoslovanskega naroda in ko sem izrazil svoje prepričanje, da je to mogoče le z vojno, je pristavil, da je tudi on o tem uverjen. Nisva si mislila, da se bo to tako hitro zgodilo.

Slovenske gorice, Bog z vami. Človeku, ki je tam rojen ugajajo ti kraji z mastno plodno zemljo, ti nizki griči, počasno tekoče vode, vinske gorice. Meni, sinu planin, je bilo v prvem času neizmerno težko in dan na dan sem hodil na vzvišene kraje, da sem bil vsaj od daleč deležen pogleda na Pohorje, ki mu je le v neznanji meri nadomestovalo Julijske in Kamniške planine.

strani tudi skladajo z informacijami in vliši, ki jih je prinesel zunanji minister Tittoni na svojem povratku iz Pariza v Italijo. Sedaj je znano, ali bi vsaj moralo biti znano, da so razni italijanski problemi vsled pomanjkljive naklonjenosti zaveznikov oziroma vsled brezbriznosti naših zastopnikov postali zelo ogroženi; od naših novih delegatov tudi ni mogoče pričakovati čudežev. Pred vsem pa vzbuja eno vprašanje največ bolesti: To je vprašanje Reke. Sanje Italije in Rečanov se ne bodo uresničile, zakaj Reka ne bo združena z domovino. Manifestacije zvestobe in patriotizma, ki jih je uprizorilo reško prebivalstvo o priliki odhoda brigade grenadirjev, so ganile Italijo in bodo nudile vladi povod, da opetujejo svoja bratska čuvstva v prilog Reke. Tudi ne bodo izostale slovesne patriotske manifestacije parlamenta o priliki izjave ministra za zunanje posle, ko se bo razpravljalo o mirovnih pogojih.

Dnevne vesti.

dn Visokošolcem gozdarske stroke, kateri študirajo ali žele študirati v inozemstvu (na Dunaju ali v Švic) se bode za leto 1919/20 razdelilo 4 do 5 štipendij z zneskih 2000 do 2500 K. Prošnje z vsemi potrebnimi dokazili (krstni list, pripadnost, zadnje spričevalo in potrdilo revnosti) je nasloviti na kr. ministrstvo gozdov in rudnikov v Belgradu, a vložiti jih je treba najpozneje do 8. septembra t. l. pri Gozdarskem oddelku deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

dn Plavalna tekma na Bledu in v Karlovcu. Poleg drugih prireditelj se vrši jutri v nedeljo 31. t. m. v Karlovcu tudi plavalna tekma, katere se udeležita tudi zmagačca pri zadnji tekmi na Bledu gđ. Angelca Černe in g. France Ravnik. Tekma obeta biti jako zanimiva in pričakuje se, da bodo Slovenci tudi to pot odnesli prvo darilo. — Plavalna tekma, ki se je vršila 15. t. m. na Bledu, je krasno uspeła, kljub temu, da se je pripravila šele zadnji moment. Pri plavanju čez 600 m na progji Grajska kopelj — hotel Malnar je došel kot prvi gosp. Joža Jakl. Pri damskem plavanju čez 50 m je ostala zmagovalka gđ. Angelca Černe, po domače Petranova z Bleda. Pri brzoplavanju za gospode je dobil prvo darilo tudi domačin-Blejčan g. France Ravnik, ki je poleg tega zmagal tudi pri hrbtnem in stranskem plavanju za gospode. Pri plavanju za deklice do 15 let je dospela prva na cilj gđ. Pjevec, pri deškem plavanju pa g. Joško Medved. — Upamo, da nam bo Bled kmalu zopet nudil priliko videti naše športne moči pri novih uspehah.

dn Pameten predlog. »Narodna Politika« prinaša danes članek iz učiteljskih krogov, v katerem predlaga, naj se ob priliki izvedenja agrarne reforme povsod določijo gotova zemljišča, ki naj preidejo v last krajevnih ljudskih šol, tako da bo mogoče sčasoma preurediti ljudske šole po deželi v smislu kmetijsko-strokovnega pouka.

dn Ureditve poštne službe. Kakor poročajo listi, bo imenoval minister za pošto in brzojav večje število inspektorjev in kontrolorjev, ki bodo nadzirali točno poslovanje poštne institucij in imeli zlasti nalogo urediti kolikor mogoče hitro in precizno službo.

dn Zveza jugoslovanskih železničarjev naznanja vsem podružnicam, da se vrši v nedeljo, 31. t. m. ob 10. uri v dvorani Narodnega doma v Ljubljani delegatsko zborovanje. Dnevni red: Osnutek službene pragmatike. Zborovanje se bo nadaljevalo popoldne.

dn Kako se dela s kulturo? Glasom statistike je vsled alkoholizma v Sloveniji 8000 otrok telesno in duševno pokvarjenih, pa naša vlada še niti ene gostilne ni oblastveno zaprla. Čitamo pa, da ista vlada hoče zapreti vse zasebne trgovske šole! Brez komentarja.

dn Zjedinenje trgovskih nastavljenec v Ptuj. Vsled obupnega

položaja trgovskih nastavljenec v Ptuj, so isti sklenili se zjediniti in ustanoviti podružnico ljubljanske »Zveze trgovskih nastavljenec za Slovenijo«, da zamorejo potem korporativno siviati svoje zahteve potom tukajšnjega gremija gospodom delodajalcem ter na ta način doseči enakost prejemkov po kategorijah in službeni dobi, kakor tudi druge pravice nastavljenec, kar dosedaj mnogim našim kolegom ni bilo mogoče. Pri občnem zboru, ki se je vršil dne 19. t. m. je bila izdelana kolektivna pogodba ter je bilo soglasno sklenjeno predložiti isto tukajšnjemu gremiju. Kdor se za to interresira in želi izvedeti za izvirček iz kolektivne pogodbe, naj se obrne na »Krajevno skupino trgovskih nastavljenec« za mesto Ptuj pod naslovom »Oddajalnica živil, Ptuj, Ormoška c.«

dn Vpis slušalcev na češki tehniki v Brnu, rednih in izrednih za študijsko leto 1919-20, vrši se za vse kurze in letnike ter oba semestra od 16. do 30. septembra t. l. Podrobnosti o vpisovanju na črni deski v vestibulu tesarne in v programu za 1919-20, katerega prodaja vratar Jos. Lieber po 3 K, po pošti 3.50 K.

dn Samomor. V Zagrebu se je na klopi pri kemičnem laboratoriju ustrelil 55letni kovaški mojster Ivan Zabrdica. Poleg revolverja so našli pri njem še velik nož.

dn Zastrupljenje s plinom. S plinom se je zastrupil v Puntigamski pivovarni v Zagrebu strojnik Franjo Abramovič. Ko je delal, ni zapazil, da je počila plinska cev. Našli so ga delavci onesvečenega in ga pustili prepeljati v bolnico.

dn Friedrich Neumann, znani parlamentarec, predsednik nemške demokratske stranke, je umrl v Travemündu. Bil je poznan tudi kot pisec knjige »Srednja Evropa«.

dn Poizkušen samomor. 13letni trgovski učenec Josip Vargovič je v samomorilnem namenu skočil v Savo blizu Zagreba. Tamkajšni plavači, ki so to opazili, so takoj priskočili na pomoč in še živega izvlekli iz vode.

dn Pred vojnim sodiščem je bil obsojen v Zagrebu na 18 mesecev Niša Rastozič, ker je ubil svojo ženo, ki je imela z drugim ljubavno razmerje.

dn Velika tatvina v Celju. V noči od 11. na 12. t. m. je bilo na celjskem kolodvoru ukradenega za 50000 K usnja od tvrdke Stössl. Policijskim agentom se je sedaj posrečilo priti zlikovcem na sled. Pri družini Umek v Zavodni so našli večjo množino skritega usnja. Družino Umek, mater in dve hčeri so oddali državnemu pravdnikstvu; nadaljna preiskava je dognala, da sta glavna tatova Avgust Košič in Fric Pečovnik, oba iz Zavadne.

dn Opozarjamo na današnji oglas tvrdke Meini vse gg. trgovce.

Ljubljanske vesti.

I Očiščenje Ljubljane. Ljubljana je izgubila vsiljeno nemško lice in samonemškega napisu ni videti nikjer več. Izjemo dela le poslopje ob poti na grad, ki ošabno nosi naziv »Sonnwendhof«. Le na keglijšču in v gostilni stran od glavne stavbe je tudi skromen napis »na Osojah«. Naj se ta sramota popravi, da ne bo kazala časti slovenske bele Ljubljane.

i Zdravstvena oblast, kje si? Pojavila se je epidemična »krvna griža«, ki se širi zlasti med nižjimi sloji. Zahtevala je že nekaj smrtnih slučajev, pa mesina sanitetna oblast še ni ničesar ukrenila, da se ta bolezen omeji. Ali bi ne bilo umestno, da se pošljejo sanitetne komisije k bolnim in umrlim ter preiščejo vzroke in izvor bolezni, da se eventualno bolne kontumacira in stanovanja umrlih razkuži. Zdravstvena oblast naj se požuri, da ne bo prepozna! Revnim slojem naj se preskrbi brezplačno razkuževalnih sredstev; kajti kupiti si jih ne morejo, so predraga. Tozadevno stavimo konkreten predlog: zdravstvena oblast naj pozove vse kapitaliste, zlasti vojne dobičkarje, da

priskočijo z darovi na pomoč. Uspeh bo gotovo velik; kajti če zbolijo vsi reveži, pač tudi bogatinom ne bo več prizanašalo. Torej na delo!

Več z žrtvami prizadetih.

I Kruta prepoved. Ko je imela Ljubljana komaj polovico toliko prebivalcev kakor sedaj, imela je tri javna kopališča in sicer vojaško (pristopno tudi civilistom) na Ljubljani, Kolesarja in Pasji brod na Gradaščici. Ko se je kopanje na Pasjem brodu prepovedalo, je šla mladina v Mali graben (Stržen). Toda kaj se zgodilo! Sedaj podi mestni čuvaj otroke in odrasle iz Malega grabna ter jim zabija, da je kopanje do viškega mostu prepovedano, ker se dela škoda na travnikih. Sedaj naj torej hodijo Ljubljanci se kopat od Viča naprej ali k Jaršam v Savo, kjer se tako pogosto gode nesreče. Ali bi se ne mogli določiti v Malem grabnu (Strženu) nekateri prostori, h katerim vodijo vožnja pota za kopanje? Tukaj bi se pač ne delala nikomu škoda in surovo preganjanje kopačev bi prenehalo. Pred končano regulacijo Ljubljane bi pa tudi bilo potrebno — postaviti blizu prejšnjega vojaškega kopališča novo moderno javno kopališče.

I Pri Komandi mesta Ljubljane naj se nemudoma javijo sledeči gosp. častniki: Kpt. Pischler Vladimir, kpt. v rez. Ogorelec, nadpor. v rez. Feliks Celestina, por. v rez. Kisický Abram, stud. tech. in praporščak Gasperin Rudolf.

I Vstopnice za javno telovadno ljubljanskega Sokola se dobe v predprodaji v soboto v Narodni knjižarni in v nedeljo od 11. do pol 13. v Narodnem domu.

I Umrli je v Ljubljani v deželni bolnici bivši nadučitelj v Dragatušu, sedaj v Smledniku g. Fran Potokar. Pogreb bo v nedeljo popoldne.

I Brivski pomočniki so pričeli včeraj jutraj štrajkati, ker jim mojstri niso hoteli povišati plač.

I Vaditeljski tečaj „Orlic“ se vrši od 1. do 7. septembra v Ljudskem domu.

I Uradništvo vseh denarnih zavodov ljubljanskih se vabi polnoštevilno na važni sestanek strokovne skupine denarnih zavodov društva zasebnih uradnikov Slovenije, ki se vrši v torek, dne 2. septembra 1919 ob 18. v Mestnem domu.

I Klub slovenskih kolesarjev „Ilirija“ opozarja na prijateljski večer, ki se vrši v ponedeljek, dne 1. sept. v Prešernovi sobi restavracije »Novi svet« ob 20. uri zvečer. Na sestanku razdelitev daril zadnje dirke na Bledu. Vabljeni so vsi člani in športniki, osobito dirkači, radi važnih dogovorov glede prihodnje dirke. Odbor.

I Kako gospodarijo na Zelenem hribu. Ravnatelj vnovčevalnice za živino in mast na Zelenem hribu trdi da naši domači mesarski pomočniki niso zmožni dela v prekajevalnici. Mi pa hočemo dokazati, kake zmožnosti imajo tujci. Meseca februarja t. l. je bilo pokvarjenih 12 zabojev mesa, težkih približno 200 kg zabojev in to radi malomarnosti delovodje Martinca. Nadalje je že v drugič zgorelo približno 1500 kg slanina in mesa. Meso je bilo nezavžitno in je smrdelo. — Sumljivo se nam zdi, da je ravno ta količina smrdljivega mesa zgorela. Zadnjič je zgorela slanina 17. avgusta t. l. v navzočnosti delovodje Martinca. Najprej je zgorela prva prekajevalnica; ko so to pogasili, je šel žejni delovodja v gostilno in v tem času je zgorela še druga prekajevalnica. Lahko dokažemo, da se je ožgana, zdravju škodljiva slanina prodajala ubogi delavski pari; za vojne dobičkarje imajo seveda boljše. To v pojasnilo deželni vladi, da se pobriga za razmere v vnovčevalnici, kjer se pod vodstvom delovodje Martinca uničuje naše premoženje. Prihodnjik pridejo druge stvari na dan. Vnovčevalnica ima zaposlene večinoma tuje državljane, do čim je samo v Ljubljani čez 60 mesarskih pomočnikov domačinov brez službe.

Sokol.

s Telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 31. avgusta 1919 društveno javno telovadbo na prostoru »S. K. Ilirije« nasproti drž. kolodvoru. Pri prireditvi sodeluje vojaška godba. Spored: I. Ob polu 9. uri izkušnje. II. a) od polu 16 (polu 4. pop.) do polu 17. ure (polu 5. pop.) koncert vojaške godbe na telovadišču; b) od polu 17. (polu 5. pop.) do polu 19. ure (polu 7. zv.) javna telovadba. Ob 20. uri (8. zv.) v vseh gorenjih prostorih »Narodnega doma« prijateljski večer (godba, petje, srečolov, komična razstava itd.) Vstopnina 2 K.

s Moščani! Bratsko članstvo iz Udmeta, Sela, Zelene jame, Most in Ljubljane opozarjamo na javno telovadbo moščanskega Sokola, ki se vrši v nedeljo, dne 31. t. m. na Ulčarjevem travniku nasproti Leonišča ob Zaloški cesti, pri kateri nastopijo gojenke, šolski in obrtni naraščaj, članice in člani s prostimi vajami in na orodju. Po telovadbi ljudska veselica z najrazličnejšim sporedom istotam. K obilni udeležbi vabi odbor moščanskega Sokola.

s Skupni Sokol v Sarajevu. Na skupnem občnem zboru hrvatskega in srbskega Sokola sta se obadva združila v eno društvo: Sokol v Sarajevu.

s Sokolski zlet v Borovlje. »Gorenjska Sokolska Župa« je preskrbela za svoj zlet v Borovlje posebni vlak, ki vozi dne 31. t. m. iz Ljubljane — državni kolodvor — v Borovlje in nazaj. Vlak odhaja iz drž. kol. ob 5 30 zj. in dospje v Borovlje po 9. uri. Iz Borovelj pa odhaja ob 8. uri zvečer in se vrne o polnoči v Ljubljano. Vožnja stane tja in nazaj 32 25 K. Za vožnjo s tem vlakom so veljavne le posebne legitimacije, ki jih je izdala Gor. Sok. Župa in katere dobijo ljubljanski izletniki v pisarni Slovenske Sokolske Zveze v Narodnem domu, prvo nadstropje, danes dop. do 12. ure, odnosno popoldan od 2. do 5. ure proti plačilu voznine. Kdor se želi zleta udeležiti, naj se žuri za legitimacijo, ker jih je za Ljubljano na razpolago le par sto. Priporočamo Sokolstvu kakor tudi civilnemu občinstvu, da se po možnosti pridruži zletu, ki je v narodnem oziru velikega pomena. Zdravo! Vodstvo zletne pisarne.

Kulturni pregled.

kl Glasbena Matica. Več po društvu izdanih muzikalij je razprodanih. Tekom vojne se iz znanih vzrokov niso mogle ponatisniti. Prihajajo sedaj prošnje in naročila za te muzikalije iz Slovenije, Hrvatske in Srbije. Društvo pa ne more bratom Srbom in Hrvatom ustreči, dokler tiskarne ne morejo novih ponatisov zaželjenih muzikalij izvršiti. Zato se obrača Glasbena Matica na svoje člane z nujno prošnjo, da bi oni člani, ki morejo pogrešati v sledečem označene skladbe, iste proti primerni odkupnini oddali v pisarni Glasbene Matice. Želijo se posebno sledeče muzikalije: 33 moških in mešanih zborov, 21 moških in mešanih zborov, 14 moških in mešanih zborov — vse tri zvezke uredil Matej Hubad. Bajkove Slovenske narodne pesmi. Devove Koroške narodne pesmi. Šest pesmi zložil Anton Lajovic. Slovenske narodne pesmi priredil Matej Hubad. Pesmarica Glasbene Matice. Vse te skladbe bo Matica na novo izdala takoj, ko bodo mogle delovati tiskarne.

kl Vpisovanje gojencev v konservatorij Glasbene Matice za vse glasbene instrumente, teoretične predmete, solopetje, v operno in dramskično šolo in vpisovanje gojencev v društveno glasbeno šolo se bo vršilo v dneh od 9. do 15. septembra v Glasbeni Matici.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah!

Dopisi.

d Klic s Koroškega. Draga »Jugoslavija!« Kdor ima še količkaj rodoljublja v sebi, ta ti bo gotovo hvaležen za objavo tiste notice »Rodu pravico!«, kjer si pisala med drugim tudi, da »se cele noči ubija še tisto malo dobrega, kar je pustil prejšnji sistem v našem ljudstvu«. Prebridka resnica! Z boleštvjo v srcu opazujemo, kako se spet začena z brezmišelnim popivanjem, vidimo »rodoljube«, ki jim je ozka široka cesta in slišimo spet ono tuljenje, ki smo ga bili vajeni pred polomom. Prekratko smo se veselili odredbe vojaške oblasti, da oštanejo gostilne zaprte ali se vsaj omeji konzum alkohola na gotove ure. — Ali res ni mogoče zabave brez pijanosti in brez tuljenja? Če je kdo o tem prepričan, rotilo ga, naj čimprej izgine s Koroškega; tukaj treba resnih in treznih delavcev, ne pa pijanih »rodoljubov«, ki dajejo ljudstvu slab vzgled. Prejšnja nemška vlada je nam pošiljala večinoma trezne uradnike — je pač dobro vedeja zakaj. Naše ljudstvo pa pričakuje v slovenskem uradniku nekaj boljšega in je razočarano nad tem, kar vidi in sliši. Resnici na ljubo moramo pribiti, da imamo izvrstne moči in kremente značaje med uradniki in učitelji, a kaj, ko par »rodoljubov« diskreditira vse. Naj bi bile te vrstice memento za Deželno vladu, vojaško oblast in za vse prizadete.

d Radovljica. Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda za mesto in okolico ima v torek, dne 2. septembra t. l. ob pol osmih zvečer v restavraciji Kunstelj v Radovljici svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

d Ovsišje pri Podnartu. V naši občini je dne 22. t. m. ponekod toča tako pobila, da so jesenski pridelki skoraj popolnoma uničeni. Najbolj prizadete so vasi Misače, Zg. in Sp. Dobra, Otoče in Zaloše. Na Ovsišah samih ni padala toča, pač pa sta dež in veter napravila veliko škodo. Sadje je otreveno in jesenske žetve ne bo, ker nam je že nevihta vse požela in omlatila.

d Židovska nadloga. Naša gorenjska letovišča so bila tekom letošnje sezone primeroma jako dobro obiskana. Število letoviščarjev bi bilo sigurno še večje ako ne bi prišli »gostje«, kateri pri naz niso bili nikdar dobrodošli. N. pr. naš Bled ni še nikoli bil tako obdarovan s krivonosi kakor letos. Ti ljudje so s svojim švabčarjenjem druge slovanske goste naravnost izživali. Znan je slučaj, da se je nek Čeh takoj odpeljal, ko je videl, da imajo judje na Bledu prvo besedo. Da je nastala naenkrat taka draginja živil, se je zahvaliti le tem, kajti ti so začeli dražiti vsako malenkost koncem sezije se brez gotovih kompenzacij mleka sploh ni več dobilo. — Pa še nekaj so zanesli ti ljudje v naše gorenjske kraje — nezadovoljnost! Hujskali in podpihovali so na vseh koncih in krajih, najraje pa pri naših kmetih. Ordili so Srbe na najpodlejši način, ter delali na tihem reklamo za »republiko«. Povsod se jim njihov namen ni posrečil, so pa seveda slučajji, kjer so z uspehom vsejali seme Franko-Radič-židovskih idej. Oni so dobro vedeli zakaj to delajo ravno v neposredni bližini demarkacijske črte... Da se za prihodnjik to prepreči, bo treba nekaj ukreniti. Naj se tem ljudem jasno in odločno pove, da zanje ne maramo. Organizirajmo se sami proti tej golazni, kajti židovstvo ogroža vedno huje naš obstoj.

d Jesenice. Ko sem pred krakim večerjal v kolodvorski restavraciji na Jesenicah, sem začudeno pogledal, ko mi kar naenkrat pade v golaš kos zidu s stropa. Pritožil sem se pri restavraciji radi tega neprijetnega dodatka h golažu. Ta pa mi je dejal, da nisem jaz prvi, ki se mu je kaj takega zgodilo ter dostavil, da bi pač ne smel sesti k mizi, nad katero je strop poškodovan in se vsled mokrote kruši. Ko sem pogledal na to kvišku, sem

videl, da je ta kot restavracijskega »salona« ves črn in vlažen. Malo apna imamo menda še v naši državi, sicer pa dosti slab gospodar, ki ne popravi niti strehe na svojem posestvu. Toliko v znanje tistim zlatovratnim gospodom, ki jih je vedno dosti na raznih inspekcijah na Jesenicah in ki so se prej tako radi ozirali na vse najmanjše želje švabskega restavraterja. Seveda, sedaj ima restavracijo Slovenec in tudi nemške gospode ni več, zato pa je dobro, kakor je!

d Kočevje. Poslovalnica bolniške blagajne ljubljanske v Kočevju opozarja vse njene člane, da se izplačuje bolniščinina tedensko vsako soboto za nazaj. Obenem se opozarja tudi vse delodajalce, da se izognejo vsem neprilikom, da poravnajo točno poslane račune; v nasprotnem slučaju bode poslovalnica nehalno primorana izterjati potom pristojne politične oblasti

Zadnje vesti.

Izvirna telefonska in brzojavna poročila „Jugoslaviji“.

Jugoslovansko posojilo v Ameriki.

Belgrad, 29. avgusta. Iz Pariza poročajo, da se vrše med jugoslovanskim in ameriškim zastopstvom v Parizu pogajanja o največji večjega jugoslovanskega posojila v Ameriki. Pogajanja potekajo zelo ugodno.

Lov na tihotapce.

Zagreb, 29. avgusta. Včeraj in danes je priredila vojaška policija racijo na tihotapce in zakotne trgovce, ki so se zadruževali največ po nekaterih tukajšnjih kavarnah in gostilnah. Tihotapci, ki se ne morejo izkazati, da so v Zagreb pristojni, bodo odvedeni v njihovo pravo bivališče.

Vojni minister v Zagrebu.

Zagreb, 29. avgusta. Nocoj je dospel v Zagreb vojni minister, general Hadžič. Minister bo nadziral tukajšnjo armado in tukajšnje vojaške institucije.

Posestvo bana K. Hedervaryja.

Osijek, 29. avgusta. Vlada je postavila pod sekvester posestvo bivšega bana Khuena Hedervaryja. — (Dolgo so odlašali. Op. ur.)

Pogajanja za rekonstrukcijo kabineta.

Belgrad, 29. avgusta. Današnja seja narod. predstavništva je bila čisto kratka. Rešene so bile samo formalnosti, razprava o dvanajstih pa je bila odložena na jutri. Po seji narod. predstavništva so se začela takoj zopet pogajanja med strankami o rekonstrukciji kabineta. Vlada se je postavila namreč na stališče, da noče biti ovira, ako je katera druga stranka res voljna, resno in stvarno sodelovati pri vladi. Pogajanja se nadaljujejo še pozno v noč. O rezultatu še sedaj ni nič znana. Demokrati bodo najprej zopet poskusili se sporazumeti z radikalci. Ako se pa to vnovič izjalovi, bodo stopili v zvezo z jugoslovanskim in z narodnim klubom. Razširjajo se tudi vesti raznih osebnih kombinacij, ki pa so dosedaj še brez realne podlage. V političnih krogih je opažati precejšno popuščenje strankarstva. Vedno težavnejši položaj, v katerem se nahaja država, je v vseh skupinah zbudil boljše elemente, ki so pripravljene staviti državne interese pred strankarske. Zato se bo to pot morda vendarle posrečilo sestaviti vlado, ki bo imela za seboj veliko večino parlamenta in ki bo tudi voljna in zmožna razrešiti nujna in težka vprašanja naše notranje in zunanje politike.

Nov roman!

Malu začnemo priobčevati nov velezanimiv humorističen roman.

Gospodarstvo.

g Laneno blago. Neka švicarska firma naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da ima velike množine lanenega blaga na razpolago, katero se lahko takoj prevzame. Naslov te firme dobe interesi v zbornični pisarni.

g Zagrebška borza. Zagreb, 29. avgusta. Na današnji borzi so notirale tuje valute kakor sledi: 100 dolarjev 4850 K, 100 bolgar. levov 130/140 K, 100 čehoslov. kron 150 K, 100 francos. frankov 566 K, 100 Mark 265/264 K, 100 rumunskih lejev 250/258 K, 100 lir 470 K, 100 rubljev 203 K. Delnice ljublj. kreditne banke so notirale 890 K, Jadr. banke 1075 K.

g Furnir za mizarje. Mizarji, kateri imajo hlode pripravljene za rezanje furnirja, naj to javijo Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani, ki je v dogovoru s »Slavonija« družbo na dionice za industrijo drva v Brodu, da prevzame rezanje furnirja za ceno 20 vinarjev za kvadratni črvelj. K tem stroškom pridejo še stroški za dovoz in odvoz, ki znašajo za prevoz 1 vagona Ljubljana—Brod in nazaj K 1.854. Rezanje furnirja se izplača le, ako se odpošlje celi vagon (10 m³) lesa, katera množina odgovarja ca 100000 kvadratnih črveljev furnirja.

g Bencin in mineralna olja. V kratkem dospje iz Poljske drugi transport bencina in drugih mineralnih olj. Reflektanti naj javijo pismeno svoje potrebščine odseku za prehrano v Ljubljani najkasneje do 31. avgusta t. l.

Vabilo na naročbo.

„Narodni Socijalist“

zastopa vse socialne, gospodarske in politične zahteve in pravice narodnega delavstva, sploh vseh onih, ki živijo od dela svojih rok oziroma svojih misli. „Narodni Socijalist“ bo zastopal socialno pravičnost in enakost vseh svobodnih državljanov brez razlike.

Uredništvo je v Ljubljani, Narodni dom, I. nadstropje (v prostorih Narodne Socijalne Zveze).

Naročnina za leto znaša K 16.—, za pol leta K 8.—, za četrt leta 4 K in za en mesec K 150.

Upravništvo „Narodnega Socijalista“ je v Ljubljani, Marijin trg 8.

Izjava.

Dne 13. aprila je „Jugoslavija“ pod naslovom „Greh iz Litije“ dopis, v katerem očita g. Henrik Lebingerja, trgovcu v Litiji, da je kot trgovec izbral zveze s funkcijari sodišča in okrajnega glavarstva v Litiji, pod zaščito te protekcije vodil pristransko aprovacijo, zlasti razdeljevanje sladkorja, tako da mu je ostalo mnogo „reser“ in „zaostankov“, o katerih ni mogoče dobiti jasnih računov; dalje imenuje članek g. Lebingerja kot največjega hinavca in

potuhnjenca, kar jih nosi zemlja in pozivlja na bojkot njegove trgovine. Podpisani odgovorni urednik se je preveril, da so gorenje obdolžitve in žalitve vseskozi neosnovane, ki temelje na docela izmišljenih podatkih dopisnika; zato obžaluje priobčene članka in izrecno prekljuje celo vsebino tega neosnovanega in krivičnega napada.

II.
V št. 119 tega lista z dne 19. maja 1919 izšel je med pokrajinskimi vestmi in pod zaglavjem „Z Bleda“ članek, ki je bil naperjen proti g. dr. Jankotu Benediku, okrožnemu zdravniku na Bledu. V tem članku se je očitalo g. dr. Benediku, da je pritepenec, renegat, nemški ovadab, pijavka, da so prišle na dan lumparije, ki jih je za časa stare Avstrije uganjal med drugimi tudi g. dr. Benedik, da je ovajal oblastem ljudi iz hudo-bije in namena, da spravi nekaj naših zavednih ljudi na vislice, ter se pozivlja vlada, da poskrbi, da take pijavke med našim narodom zginejo čez mejo. Podpisani odgovorni urednik se je pa prepričal na neizpodbojen način, da so gorenja očitavanja glede g. dr. Benedika vseskozi neutemeljena in da delajo očitno krivico g. dr. Benediku. Podpisani odgovorni urednik se je namreč uveril, da g. dr. Benedik svojega odločno narodnega prepričanja ni nikdar prikrival in da je zaveden Slovenec. Nasprotno je svoje slovensko prepričanje javno in povsod kazal in ni nikoli nikogar ovajal oblastem. Podpisani odgovorni urednik obžaluje vsled tega, da je gorenji članek s popolnoma neosnovanimi in vseskozi krivičnimi napadi na g. dr. Benedika izšel v tem listu. Vse te neosnovane obdolžitve prekljujem s tem izrecno.

III.
V št. 81 tega lista z dne 1. aprila 1919 izšel je med pokrajinskimi vestmi in pod zaglavjem „Zopet korito!“ članek, ki je bil naperjen proti g. Kokalju, nadzorniku državnih železnic in postajenačelniku v Kranju. V tem članku se je očitalo g. Kokalju, da je narodni kameleon, ki je menjal svojo narodnost tolikokrat, kolikokrat je to zahtevala njegova osebna korist in da je mesto obratnega vodje v Celju po protekciji ustvarjena sinekura za moža, ki nikjer drugod ni mogoč. Podpisani odgovorni urednik se je pa prepričal, da so gorenja očitavanja neutemeljena in da delajo očitno krivico g. Kokalju. Podpisani odgovorni urednik se je namreč uveril, da g. Kokalj svojega odločno narodnega prepričanja ni nikoli prikrival. Nasprotno je to svoje slovensko prepričanje celo javno in povsod kazal ob onih nesrečnih časih svetovne vojne, ko je bilo to za državnega uradnika skrajno nevarno. Radi svojega odločno narodnega nastopa, ko je dal raz vojaški vlak sneti frankfurtarico, je prišel g. Kokalj celo v disciplinarno preiskavo in je bil preganjan od vojaške strani. Ravnotako se je podpisani urednik prepričal, da proti službenemu poslovanju g. Kokalja ni bilo nikdar niti najmanjšega ugovora in da je njegovo službeno delovanje bilo vedno tako brezhibno, da je celo večkrat izventurno napredoval. Podpisani odgovorni urednik obžaluje vsled tega, da je gorenji članek s popolnoma neosnovanimi in vseskozi krivičnimi napadi na g. Kokalja izšel v tem listu. Vse te neosnovane obdolžitve prekljuje s tem izrecno.

Zaeno pozivlja vse cenjene dopisnike, da naj poročajo samo resnična dejstva in da naj kratkoma opuščajo vse krivične napade na njim neljube osebe. Javno časopisje ima pač biti neupogljiv izraz javnega mnenja, toda nikdar ne sme stopiti v službo ljudi, ki se hoče izkoristiti javno časopisje z nositi krivično nad njim neljubim osebami.

V Ljubljani dne 22. avg. 1919.

Anton Pesek.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.
Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Sobarica, izurjena tudi v šivanju se takoj sprejme. — Dobra plača in brana zaslugarana. P. Majdič, Ljubljana.

Modistka, delavka, la moč, katera se tudi temu primerno plača, se sprejme v trajno delo. — Ker odpotujem prve dni septembra na Dunaj nakupovat modele, se je zglasiti takoj. Modni salon Rozi Fabčić, Rimska c. 6. 1260

Inteligentna gospodična, ki ima res ljubezen do otrok z znanjem klavirja, se takoj sprejme samo čez dan ali tudi s popolno oskrbo k otrokom. Cenj. ponudbe na P. Majdič, Ljubljana. 1255

Prodajalko in učenko se takoj sprejme v trgovsko hišo. Ponudbe na Ferdinand Skof, Mislinje. 1253

Dopisovanje in ženitne ponudbe

Ženitna ponudba! Mesar išče primerne družice. Ponudbe pod „Mesar“ na upravo lista. 1270

Izjava.

Podpisana Alojzija Dobrovnik, lastnica pralnice in likalnice v Ptuj, naznanjam, da moj mož Jože Dobrovnik ni upravičen razpolagati glede mojega podjetja. Tudi nisem plačnica za dolgove, katere bi moj mož kjerkoli napravil.

Ptuj, dne 26. avgusta 1919.

Alojzija Dobrovnik.

Proda se:

hiša z gostilno, kovačijo in nekaj vrta. Gospodarsko poslopje sestoji z dvema dvorišči, dvema prodajalnama, gostilno, posebno pripravno za tovarniške svrhe. Nahaja se v nedosredni bližini Ljubljane. Pojasnila daje anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

Prodam že rabljen bilard (Seifert)

za obračati in potrebne priprave. Neuhold Konrad, Hotel v Slov. Bistrici.

LJUBLJANA
Rimska cesta 16.
naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom. Izvršitev točna. Zmerne cene. Za vsa izvršena dela jamčim 2 leti.

Dva krojaška pomočnika za veliko delo išče Pavel Jemc, krojaški mojster Sp. Šiška, Celovška cesta št. 22. 1265

Blagajničarka, večča korespondence in knjigovodstva. Ponudbe z navedbo plače na upravništvo Jugoslavije v Ptuj. 1264

Najboljše uspehe imajo oglasi v dnevniku „Jugoslavija“!

Ako iščete sluzbe, ali pa če imate kaj naprodaj oziroma hočete kaj kupiti ali zameniti tedaj inserirajte v Jugoslaviji!

Za lovce! Ugoden nakup!

2200 prima lovskih patron, kaliber 12, 16, 20 napolnjenih z brezdimnim smodnikom in svinčem št. 6, 8, 10 in 12, prodam takoj. Pismene in ustmene ponudbe na Iv. Tomažič-a, Ljubljana VII, Celovška cesta 91/II (ustmeno med 1.—2. uro popoldan).

Izšel je 3—5 snopič „Narodne knjižnice“ *Leonid Andrejeva komedija „GAUDEAMUS“* poslovenil dr. J. Glonar; cena K 6.— in 6—9 snopič iste knjižnice *Vladimir Levstikovo „GADJE GNEZDO“* povest iz dni trpljenja in nad; cena knjigi broš. K 8.—, okusno vezani K 10.—
V založbi „Zvezne tiskarne“ so izšle izvirne pesnitve *Iv. Albrehta „SLUTNJE“* in *Janko Glaserja „POHORSKE POTI“*. Cena vsaki knjigi K 4.—

Gostilničarji pozor!

Prodam dobro ohranjen avtomat s tremi valarji, igra 24 komadov. Cena je 1200 K. Ogleda in pozive se v gostilni Marije Jemc v Spodnji Šiški, Celovška cesta 22. Istotam sta na prodaj 2 šivalna stroja in en konjski komat. Cena 50 K.

Vsake vrste obleke izdeluje in prodaja po najnižjih cenah tvrdka

Lešnik in Kelc v Mariboru

Stolna ulica št. 5.

Ima v zalogi še dobro angleško blago.

Masti, slanine, mesa,

brašna, pšenice, kukuruza kao i svih ostali životni namirnica može se dobiti u svakoj količini kod Tose Vučkovića, Mitrovica, (Srijem).

Drva kupi

trde in mehka, suha, do 200 vagonov za hitro dobavo po najboljši ceni, tudi proti kompezaciji.

Ponudbe z navedbo cene vagona, postavljenega na postaji se prosijo na poštni predal 89 Maribor.

Pozor trgovci in gostilničarji !!

Slivovko, rum, konjak, vermutvino, kandite, kavo ter vse kolonijalno in špecerijsko blago dobavlja po najnižji ceni

IVAN FERLEŽ, CELJE.

Zahtevajte cenik! — Zahtevajte cenik!

Kontoristka

vešča stenografije in strojepisja se takoj sprejme. — Znanje hrvaščine in drugih jezikov daje prednost. Oglasiti se je pri gozdni ind. d. d. „CROATIA“, Marije Terezije cesta 2, popoldne od 3. do 4. ure.

V Krapinskih toplicah je bila 11. avgusta 1919

ukradena kobilica

160 cm visoka, kostanjeve barve, ravnega okroglega života, dolge črne grive, rep kašat in do kolena dolg, na glavi ima belo liso, mala okrogla kopita, prvo desno kopitormene (žolte) barve. Kobilica je vredna 8000 K. Kdor kobilico najde, dobi lepo nagrado.

Speročil se naj lastniku ukradene kobilice

JURIJ LORBER,

Naraplje p. Ptujška gora, okraj Ptuj.

Proda se:

Proda se vsled pomanjkanja stanovanjskega prostora popolnoma nov dekoracijski divan z žimnico. — Cena 2500 K. Vpraša se Pri-sojna ulica 3, pritičlje. 1274

Proda se cela priprava za preprostega fotografa. — Aparat format 16x21. Cena 550 K. V. A. Kandija 38, p. Novo mesto, Dolenjsko. 1271

Kočija se prodaja pri F. Senica, Dunajska cesta (za Bežigradom 6). 1263

Kredence, novo, za sobo prodam. Kus, železničarska hiša v Kočevju. 1267

Diezels-Niederjagd, nova izdaja, krasno vezana na kartonu prodam za 60 K po povzetju Ivan Polanek v Crnomlju. 1266

Kupi se:

Kupujem smrekov les, jelka, brastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETI, parna žaga za drž. kolodvorom v Ljubljani. 419

Sluzbe

Za rudokop se išče mlad, po možnosti samski pisar, zmožen zaračunajti plač ter dopisovanja. Zahteva se popolno znanje slovenskega in nemškega jezika. Prosilci za navedeno poduradniško mesto naj pošljejo lastnoročno pisane prošnje v katerih je navedli osebne in dosedanje službene podatke na upravništvo tega lista pod šifro „Rudnik“. 1273

Sluzbo išče gospodična, začetnica, večča slovenske in nemške korespondence, slovenskega tepsopisja in knjigovodstva. Ponudbe pod A. M. na upravo Jugoslavije. 1272

16 leten močan deček iz dobre hiše, želi vstopiti kot učenec v kako trgovino z manufakturo ali špecerijo v Ljubljani ali pa Kranju. Ponudbe na naslov A. P. Podnart. 1269

Trgovski pomočnik mešane stroke, vojaščine popolnoma prost, želi mesta v trgovini ali kot skladiščnik. Ponudbe na upravo lista pod „Trgovski pomočnik 25“.

Prezvamem razna boljša
zastopstva
za Slovenijo.

Ponudbe pod „Upeljani“,
poštnoležeče Maribor.

Tapetnik in dekorater
M. ZOR

Blatwelsova cesta poleg dez. vlade
se priporoča v napravo žimnic,
vzmetnih žimnic, divanov,
otoman, dekoracij, zastorov
in tapetiranja sob, katera
dela izvršuje priznano solidno
in po nizkih cenah. Prosi
blagohotnih naročil.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje,
uniči pri človeku in živini
mazilo zoper srbečico.
Brez duha in ne maže
perila. 1 lonček za eno
osebo 4 K. Po pošti 7 K
poštne prosto. Prodaja
in razpošilja lekarna
Trnkóczy v Ljubljani,
zraven rotovža.

Bačvare

(sodarje)
za akordno delo išče
tvornica Arko, Zagreb.

Biljard

se poceni in v dobrem
stanu takoj proda.
Ogleda se ga lahko ob vsakem
času pri Mihaelu Dečmanu, go-
stiliščarju in posestniku na Hru-
šici pri Jesenicah (Gorenjsko).

JAJCA

sveža, 6 orig. zabojev
tako za oddati.
Naslov iz prijaznosti
v upravnistvu.

Šelak =
zamenja za **špirit**

konfekcijska trgovina
LUKIČ, Pred Škofijo 19.

Strojni tehnik

ki bi rad dovršil tehnično
šolo, se obrača s prošnjo
do jugoslovanskih me-
cenov ali kakega tehnič-
nega podjetja, ki bi ga
vzdrževalo 2 do 3 leta.
Hvaležno povračilo po
dogovoru. „Strojni tehnik“
na upravnistvo lista.

Slavnemu občinstvu na-
znanjava, da sva prevzela
gostilno

Narodni dom
v Celju.

Skrbela bodeva za dobro
in točno postrežbo ter se
priporočava za mnogo-
brojen obisk.
Ivan in Ana Černe
z Goriškega.

JULIJ MEINL, UVOZ KAVE IN ČAJA
LJUBLJANA
Fino francosko olje prmissima
Vinski kis
Čokolada in kakao
Sardine najboljše vrste
Kond. mleko s sladkorjem
Fino desertno vino Malaga
1 liter K 24.—
Rum — Cognac
Likerji
Marmelada
Keksi
Riž

Razpošilja po celem kraljestvu od 5 kg
naprej franko. - Cene nizke. - Na debelo
popust. - Ceniki se sedaj ne razpošiljajo.

ING. Dr. MIROSLAV KASAL
oblastveno poverjeni stavbeni inženjer.

Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobeton-
tonske in vodne zgradbe
v Ljubljani, Hlišerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne,
betonske in železobetonske jezove, mostove, železo-
betonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske re-
zervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge
betonske in železobetonske konstrukcije. 933

Prezema v strokovno izvršitev vse načrte
stavbeno inženerske stroke.

Tehniška mnenja — Zastopstvo strank v tehniških zadevah

Import.

Westing-

house

Watt

Kreme-

nezky

Metax

Export.

Baterije, žarnice vseh tipov
elektrotehn. predmeti
Gen. rep. za kraljestvo SHS
Janko Pogačar, Ljubljana, Mestni trg št. 26.

Trgovci pozor!

Razpošiljam po najnižjih cenah samo na tr-
govce: kavo, čaj, cimet, poper, paprika,
fino francosko pralno milo, toaletno
milo, čokolado, kakao, metle in krtače
ter vse druge predmete.

M. SAMIDA

import ter eksport

Stolni trg, št. 3, Maribor

Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Adler pisalni stroj

z lepo vidno pisavo se
tako prodaja. Informacije
pri Splošni zav. posre-
dovalnici, Gledališka uli-
ca 7/III, od 15. do 18. ure.

VREČE

vsake vrste in v vsaki
množini kupuje vedno in
plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,
Kranj, (Gorenjsko).

**Iščejo se kupci in prodajalci
hiš in posestev.**

Poizve se v B. Ipavčevi ulici 12, Celje.

Ne kupujte izdelkov sovražnih držav, podpirajte
samo domače izdelke, ki so veliko boljši in cenejši.

**Zahtevajte samo pristno voskovo
„HIF“-kremo, ki je radi svojih sestavin
najboljša in zajamčena.**

Istotam se dobi: cigaretne stročnice in pa-
pirčki od 14 K naprej, razglednice, pisemski
papir, vianice, toaletno milo i. t. d.

Zaloga samo na debelo: Oroslav Čertalič,
Ljubljana, Resljeva cesta št. 20.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje

kupuje vsako množino

„D R A V A“ lesna trgovska in industr. družba z o. z.
v Mariboru.

Kupi se

hiša

centralna ležeča

plača se tudi v tuji valuti. Ponudbe poslati na upravnistvo tega
lista nakar se dobo ustmene informacije.

Naznanilo!

Otvorila sva na Gosposvetski cesti št. 10
(Mar. Ter. cesta) nasproti evangeljske cerkve, trgovino

z železnino in poljedelskimi stroji

na debelo in drobno.

Cenj. občinstvu zagotavlja sedanjim gospodarskim
okolščinam primerno, točno postrežbo.

Priporočava se z odličnim spoštovanjem

Zalta & Žilič

Ljubljana v avgustu 1919.

Širite med narod

sledeče knjige in brošure:

1. Koroška. Spisal Carantanus. Pridejan je zemljevid v barvah Koroške. Cena 4 K.
2. Poglavlje o stari slovenski demokraciji. (Gospodarsko polje.) Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena 2 K.
3. Naša Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena 1 K.
4. Problemi malega naroda. Spisal Abditus. Cena 2 K.
5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alre. Cena 2 K.

Slovenici, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic, spoznavajmo svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vprašanjih. Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvom! Dobivajo se v upravnistvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru, Ptujju in Novem mestu ter v vseh knjigarnah.